

טורי וייצמן משה
172524
בן חנה וצבי
נולד ב- 9.7.1922
שרת בגדוד "גדיעון" (13)
נפל ב- 10.7.1948
בקרבת נגד העיראקיות באיזור מוקבילה.

ויצמן משה,

בן חנה וצבי, נולד ביום י"ג בתמוז תרפ"ב (9.7.1922) בוינה, בירת אוסטריה. רכש השכלה עממית והתמחה במלאת הצלום שלמד אצל אביו, צלם ידוע בוינה. עלה ארץ-ישראל "עלית-הנווער" באפריל 1939. שנתיים עשה בהכשרה הנוער במושב בלפוריה ואחר-כך שימש כקורפו נוטרים בבסיס חיל-האוויר המלכותי הבריטי ברמת דוד. אחרי מלחמת-העולם הגיע אביו לארץ כפליט המחננות ופתח חנות צילום בעפולה. האב לא הארין ימים בארץ ובנו, שעזר על-ידו, המשיך שם בעבודתו עד התגיסותו.

משה שירת בחטיבת "גולני" ולוחם בחזית ג'ין. עם חידוש הקרבות לאחר ההפוגה הראשונה תקפו היראקים בעוצמה רבה את קן כוחותינו. בעת ההקרב באזרע מוקבילה נפגע מכדור ומת ביום ג' בתמוד תש"ח (10.7.1948). גופתו וגוףות חברי שנפלו עימיו בסביבת פקועה ומוקבילה נמצאו ונאספו אחרי מאמצים וחיפושים רבים בסביבה ומעבר לגבול ה"משולש" על-ידי הרבנות הצבאית, והובאו למנוחת-עלומים ביום י"ח בתמוד תש"ח (25.7.1948) בקבר-אחיהם בבית-הקבורות הצבאי בעפולה.

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון וריב-פנימם. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותן הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחביה הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת הזמן לחימה ארוכים בני עיר רבים ואך עולים חדשים גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שרתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פועלו בקשריות או חובשות קרבנות. כבר במלחמת העצמאות הייתה החטיבה גולני כור היתוך לילדי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכון המבוא שכתב נחום גולן בספר "אלין ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמשורי העמקים, ובמרחביה הנגב הרחבו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שונתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוודת, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן הייתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכי שינקה בגושי התישבות אלו. ציינו אותה תוכנותיו של עובדי-האדמה ויושבי-הכפר: עקשות, צמידות –

"למשימה, שורשיות ושקט..."

באימונים

בתקפה

בשכונת הדר הכרמל המערבי, נסעה הדרכן לגליל המערבי, נסעה עמו — וכוחות בעיל מטיין קריי, פעולותיו ורוחו נסעה. נשחררו לפועלם: בוגרותיו; אחרות, אחר שיקולים: כספם והולם, בוגרת אחת עם תפאה, גובליה, לוג' על גבר חזק שלוש להכהן את חורו נפשו עלייה כיבוש העיר גןץ, וכך נסעו ג'יג'ול ג'ישוב לבוחום אירין, תוך כדי כך שהרכבו ייחנות אתחות מחיה. סמוכה להכהן נתנו ג'יג'ול ג'ישוב של חזק שלוש, קומפלקס.

וימת ג'יג'ול ג'וניה פאן, נסעה לאסיה אל עמר, פסמי: ג'יאוב פטובי כוחו. פעללה זו סימלה בוגרת פטבייע של פזאר להתקפה, בחיקק איגיל: במאגרות של: תבואה שלמה, פלנק: הבונה בדקוק רב בזומר, ג'ונינו פטושן. בלחש תנטיאן, נשאטו אל הלאבו: בתהנות, ג'אלען לעשד מעולות, בסוגיות גבאות קפאה אל פעללה: במסגרות: ברשות, המועלות בעיתון שטחן, ארגוניות ומחלחות מרכיבות ושבונות, דבר זה ורש בשור הפתגמות, גדרה של המפקדים לדוחותיהם, גמינה ביצוע, והכנות מודוקדות.

(מתוך: *העירונית גאנז*, ט. כרמץ).

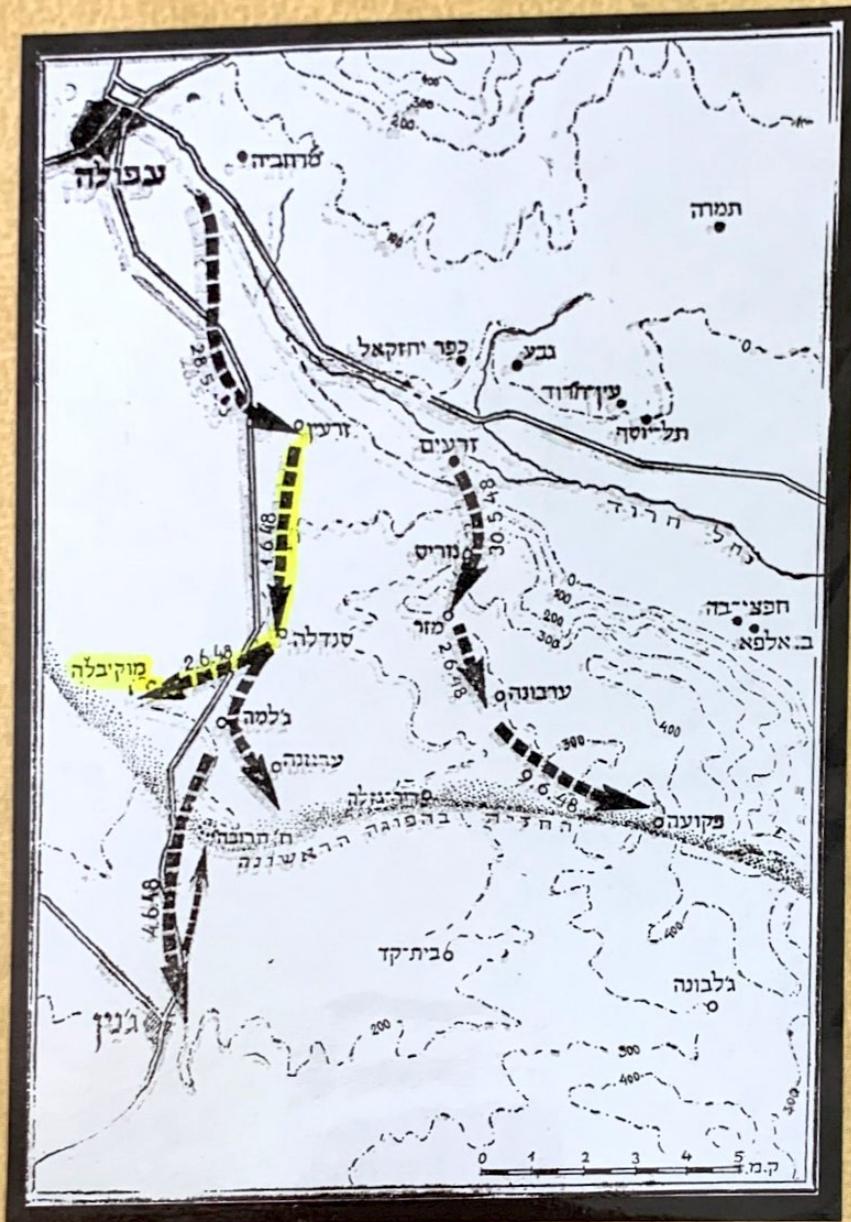
תבנית הפעולה מרכיבת היתה משני שלבים. השלב הראשון — השתלה של כפרים בשלוחות המערביות של הרי הגלבוע, משני צדי כביש עפולה-גנץ. ואל השלב השני — לאחר השתלטות על דרכי הגישה לעיר — חטיבת טבעת ומשלבים המקיפה את העיר. השלב הראשון של הפעולה התשל עליות של החטיבה: ג'וד ג'ונוק, פלוגה מג'וד «גורן» ופלוגה מג'וד «דרור». שניים מג'ודים «ברמלי» מבצעים את השלב השני; פיקוד הפעולה — בידי מטה «ברמלי».

בתחילת תוכנן הגיעו את שני שלבי הפעולה תוך לילה אחד, אך עם התחלת הפעולה נוכחו מיד, שלא נכל לקיים את לחיזומנים, והשלב השני נדחה ללילה המחרת. באחד ביוני 1948 כבשו שתי מחלקות, בפיקודו של ב.ג. את סדרה של כל התגבורות. משנתקלה הידייעה, נ五四 הגדוד ומתחו לסנדלה. הבחה חילק מיד לשולשה ראשים, — הראש האחד, בפיקודו של ב.ג., קיבל הוראה להמשיך ולהתקדם מעברו המזרחי של הכביש ולכבות את גילה ועתה. הראש השני בפיקודו של יוסף שטדרר, הוצרך לנעו ממערב לכביש ולכבות את מנה'ם-קוביליה ולהמתין לתוצאות; והראש השלישי — בפיקודו ע.ג. — נועד לבבש את כפר ווקיבלה.

בשעה הלילה המאוחרת נכבשו מוקיבלה, הכפר והמחנה, ללא התגבורות. מיהידתו של ב.ג. שהזירה לכבוש את ערנה וגילה, לא הגיעו ידיעות. יאנו בגוף עם שני סיירים לעבר גילה, במקומות לא היה איש. המשכנו לערנה דרך השdots ושם מזאנו את הייחודה, שהחלה להתבסס בקרבת הכפר. מכשיר-האלות של היהודית נתקלקל, ולכנן לא הייתה אפשרות להודיעו למטה על אשר ארע. גם שני הכפרים האלה ברוח האויב.

מטה-הגדוד עבר למוקיבלה, ועמו גם השדרה המשורינת ואנשי קורס המכ"ב שהוצרנו לפזר את העיר במשך הפעולה. במלחמות לא היו היפות או שותות מנו המוכן. לקרה הבוקר שיפרו אنسינו במדיחתמה ממש עדות ערביות. עם אור היום החלה הפגות-האנגד של תומחיה-העיראים, שהיו מושבים בדורמה של העיר, וכן הופיעו 3 משוריינים בעלי-תותחים דוליטראוניים. אלה התקרכבו לגילה ופיסו באש סביבות הכפר ובתיו. תוחחינו החילו לפועל נגדם והריכום, אף על פי שלא תוללו לפגוע בהם. בשעה 0900 לערך נברה הפגות האויב, ושני מטושיטים מן הסוג «אלטסן» הופיעו והפיצו את מהונ'ם-קוביליה בלי שגרמו כל נזק. אותה שעיה ארגנו עוזיא-העיראים את התתקפת-הנגד על המנהנה. התתקפה, שבאה מזרום למנהנה, נערכה על ידי פלואת-העיראים, מלחמת מרגמות 3' ומכ"י ויקרט ונטהייעת ב-3 פשוריינים, בו בזמן תפסו מזינים בלתי סדריים עדות על רכס עדאגת שצלפו שם על אנשיינו בגילה במשך כל היום.

העיראים התקדמו דרך שוזה-ההעופה באיטיות רבה, עד שהגיעו לפונוט-ערב אל מול הכפר מוקיבלה. הכפר היה ריק מאנשינו. כיתה אחת מתחקתו של ע.ג. מפסה עמדות בגונת-המטלקדים. ובתקרכבת הפתיעה אותן במכת-אש ווקה, שפצעה באחדים מהם. כיוון שהעריב היה, חורו העיראים ונסעו לבניין.

לקראת הוללה, משפטה החרגזה ועמה גם התקפותו הונגד של האויב, החול בביוזע
השלב השני של הפעולה — כיתור של ג'ינן. כמעט כל עמק ג'ינן הנרחב והפורח היה
כבר בידיינו, המושול **הייחין**, שהפריד בינינו לבין העיר, היו שני המושלים, מושני צדי
הכיביש שהוננו על העיר, כי' ק'ם מצפון לה, לא הרחק, מדרום למושלים אלה,
עובד ואדי-חרובות אשר מעליו — על פניו חביבש — נטו היה גשר, שאט הוא
נסמר ע"י עמדות עיראקיות ומוסמוסים-מוסקשיים, על תידותינו הונטה המשימה לתפוס
מושלים אלה, בעוד שיתדות **כרמליה** תזרבו ע"י חנעת מלוחים, להשתלט על
המושלים שמדרומ לעריך,

על פלוגה ג' הונט לבוש את המושל שמערב לפביבש, ואלו שתי מחולקות
של ב.ג., שנמצאו בעראגה, הזרכו לבוש את המושל שמערבה, מחלקות אלו היו עיקמות
ביוור. לאחרليلת תלגעה וכיבוש כפרים, עמדו יום שלם בפני צליפות בלתי פסוקה.
האפסקה אף היא לא הגיע אליה ממש חום, אכן, קשה היה להניע את האושים למוללה.
אך בלילה לא היה.

בחצות הלילה יצאו שתי היחידות ממוקם הערכותן אל המושלים. הפלוגה המערבית
הגיעו ראשונה והפתחו את פאניב, בגואה אל המושל מערבו הדרומי-מערבי. היא
הסתערה על המושבים. שנעבזו לעבור זמן קצר על ידי העיראקיות. במקומם מוצלים היו
כמו חללים, כלינשך ומבריריקש. לאחר ציצ'עת טוונת, כל מושל שמן האווים, ומיד
הועלו לשם האפסקה וחומריה-טיביצורים.

הפלוגה המזרחית כבשה בשעה מאוחרת יותר את המושל שמערו השוני של
הכיביש, כמעט ללא התנגדות, אך כשהAIR תבוקר נתרדר, שנתרה עמלה נספת, מבזארת
היטב, בקצחו הדרומי-מערבי של המושל. שנגשינו לא ידעו על קיומה. מעמדתו מתחה
מכונת-יריה באש האשימים. ערוגם וטרצ'ן אל העמדת.
לרגעים הייתה מבוכה, אך המפקדים השתלטו על אונשים. ערוגם וטרצ'ן אל העמדת.
מגיניה העמלה התנגדה בעה. רוקם נפלו בהסתערות-ירימוני של אנשינו. היהה זו
התנגדות הרצינית ביותר, שותכלנו בה בכיבוש המושלים, האיבר שלהם שם בחרוף-ינש
למוסת, אך אותה שעה החל לתקדם הטור המשורי שלנו. אהרוני המגיניהם עיראקים
שוכנוו בגראה, שהרבב אבוד, ונמלטו. המושלים טהרנו מן האויב.

המחסום היחידי שנותר היה גשר ואדי-חרובות. אמן, הוקצת מראש כוח מיוחד
לכיבוש הגשר, אך בסופו של דבר לא היה צורך בו, מכונת-משא, עמוסת תחמושת,
חומרה-יביצורים, ציוד ואספקה למושלים שנייני עברי הביבש, טיצהה בלבד, ובמקומם
עלילות אל המושלים, חזיריות מלאה לאורך הכביש ותתקרבה למחסום שלפנוי הגשר.
הערבים לא פתחו באש ונתנו למוכנית למתלבב, נאג'ה-מגוניה ראתה, אמן, את שומריה
הגשר, אך בטעו היה שם מ"שלנו". משבגיעה המכונית למחסום. נפחה שליה אש.
הנתג עמד מיד על טעותו אך לביר הימת השעה מאוחרת מכדי שיוכל להפרק פגיל המலוים
של המכונית קפזו ממנה אגב הטלת רימונים ונמלטו כל עוד נפשם בם, בחזרה
למוקייללה, והנה, דואג במנוסתם זו כבשו את הגשר. העربים, שרדו את אנשינו נמלוטים,
בטוחים היו, שהמכונית עמוסה חומרה נפץ לפיצוץ הגשר ופלווה להחפהץ בכל רגע;
הם לא נגשו כלל לבחוק את הדבר ונמלטו מיד. הלא נבש ללא קרבי.

בשעה שכוחותינו כבשו את **מושל הכביש**, יצאו כוחות **כרמליה** להתקפת-אייג'יה
שליהם על המושלים שמדרומ לעיר. מכאן ואילך הוקל הלחץ על אנשינו. כל כובע המערה
عبر דרומה לבניין — לגורת הפעולה של **כרמליה**.

וְאֵין הַמִּזְרָחָל

- מנוסינו הצעיזו ללילה את ג'ינן ואסודאל-פואחים.
- מטוסים עיראקיים הרעישו את עופלה.
- כוחות **ג'דען** כבשו את מנוללה, טוקיבלה, ג'למה ועראניה **שבדרך ג'ינין**.
- ערבי מוג'יד מטדיות את התקבוצה העברית שבין שוק וכביש ג'אל.
- התהבורה העברית נתקפת שוק בכביש ג'אל.
- מטוסינו הפיצזו בלילה את סורון ולבניה.

אלח שקמו מול אש
אלח שרצו בראש
כל שהיו ואינט -
עוד ינסם.

הס ינסם בלבם של כולם
הס ינסם ויהיו לעולם
בחיוך הנפלא
בצורות המקלע
בשתקה ובכפי החם.

שומ זיכרון לא יסלה
שומ שיכחה לא תמחוק
שומ אהבה לא תגילד עם הזמן.

אלח שכאן לא ידעו שוב
אם לשתוק או לצעק,
רק השתקות צועקות מעצמן
הס ינסם בלבם של כולם
הס ינסם ויהיו לעולם
בחיוך הנפלא,
בצורות המקלע
בשתקה ובכפי החם.